

Іван Драч. «Балада про соняшник» як поетичний роздум про мистецтво

Балада — це невеликий віршований ліро-епічний твір казково-фантастичного, легендарно-історичного чи героїчного змісту з драматично напруженим сюжетом і співчутливо-сумним звучанням.

Традиційній баладі властиві такі **ознаки**:

- невелика кількість персонажів;
- незвичайність і загадковість подій;
- гострота, а часто й трагічність у розв'язанні конфлікту;
- похмурий колорит;
- ліризм.

Для Івана Драча створення балади є своєрідним проявом опозиції до офіційного соцреалістичного канону в літературі.

«Поезіє, сонце моє оранжеве!
Щомиті якийсь хлопчисько
Відкриває тебе для себе,
Щоб стати навіки соняшником».

Останні рядки трактуємо як звернення соняшника-поета до сонця-поезії. Так рослина символізує не тільки звичайного хлопця, а й поета, який знаходить своє призначення.

Він зумів у буденному побачити красу й захопитися нею. Саме це і є **провідним мотивом твору**.

Тема балади — народження людини-творця, поета.

Щомиті на землі з'являється людина, яка здатна стати соняшником (тобто митцем або тим, хто вміє бачити красу навколо).

Художні засоби:

- епітети («тіло шорстке і зелене», «красиве засмагле сонце», «золоті переливи», «червона сорочка», «золоте німе захоплення», «сонце оранжеве»);
- метаморфоза (у соняшника були руки і ноги);
- риторичне звертання («поезіє, сонце моє оранжеве», «дайте покататись, дядьку!»);
- риторичне питання («дядьку, хіба вам шкода?»);
- метафора («хлопчисько відкриває тебе для себе, щоб стати навіки соняшником»);
- гіпербола («і застиг він на роки й століття»);
- інверсія («в соняшника були руки і ноги»).

Поезія Івана Драча — це унікальне творче поєднання, на перший погляд, непоєднаних особливостей. Йому вдається майстерно комбінувати реальне та казкове, буденне та духовне.

Практичні завдання

1. Розгорніть енциклопедичний словник української культури на сторінці 776 за покликанням: <https://goo-gl.su/iM5Hy> та прочитайте, будь ласка, статтю про «Сонце». З'ясуйте, який символічний зміст має цей образ в українській культурі? Висловте думку, чому саме до цього образу звертається Іван Драч у своїй баладі та який символічний зміст вкладає поет у цей образ.
2. Прочитайте, будь ласка, наукову статтю про особливості жанру модерної балади у творчості Івана Драча на сторінках 22–29 за покликанням: https://nlu.org.ua/resources/nashi_vydannya/b-drach.pdf. Запишіть, будь ласка, короткі тези статті і визначте новаторство І. Драча у жанрі модерної балади.

Ілюстративний матеріал

Обкладинка до книжки «Балада про соняшник».

Шарж А. Арутюнянса. Іван Драч.

Рекомендовані джерела

1. Пройдаков Артур. Подкаст №30. Іван Драч. Дата звернення: 21.03.2021. URL: <http://osvita.ua/test/training/ukr-literature/74343/> (23.03.2021).
2. Проєкт «Апокриф» (реп на текст «Балади про соняшник» І. Драча). Дата звернення: 21.03.2021. YouTube. URL: https://youtu.be/_znqmjEyeX4 (23.03.2021).
3. Енциклопедичний словник символів культури України / за заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, В. В. Куйбіди. 5-е вид. Корсунь-Шевченківський: ФОП Гавришенко В.М. 2015. 912 с. Дата звернення: 21.03.2021. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kotsur_Viktor/Entsyklopedychnyi_slovyk_symboliv_kultury_Ukrainy.pdf (23.03.2021).